

Програма підготовки бакалаврів у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» зі спеціальності 051 «Економіка»

«Потенціал і розвиток підприємства»

**150 годин / 5 кредитів ЕКТС
(30 годин лекцій, 30 годин практичних занять)**

Навчальний контент

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Потенціал сучасних підприємств

Тема 1. Сутнісна характеристика потенціалу підприємства.

Тема 2. Структура і графоаналітична модель потенціалу підприємства.

Тема 3. Формування потенціалу підприємства: поняття і загальна модель.

Тема 4. Особливості формування виробничого потенціалу підприємства.

Модуль 2

Змістовий модуль 2. Конкурентоспроможність потенціалу підприємства та методичні підходи до його оцінювання

Тема 5. Конкурентоспроможність потенціалу підприємства.

Тема 6. Теоретичні основи оцінювання потенціалу підприємства.

Тема 7. Методичні підходи до оцінювання потенціалу підприємства.

Модуль 3

Змістовий модуль 3. Особливості поелементної оцінки потенціалу підприємства

Тема 8. Оцінювання вартості земельної ділянки, будівель і споруд.

Тема 9. Оцінювання ринкової вартості машин і обладнання.

Тема 10. Нематеріальні активи та методи їх оцінювання.

Тема 11. Трудовий потенціал підприємства та його оцінювання.

Тема 12. Оцінювання вартості бізнесу.

Тема 13. Прикладні аспекти оцінювання потенціалу підприємства.

Тема 14. Розвиток підприємства: зміст, сучасні концепції та передумови

Тема 15 Методичні підходи до визначення резервів розвитку підприємства

Програма підготовки бакалаврів у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» зі спеціальності 051 «Економіка»

«Потенціал і розвиток підприємства»

150 годин / 5 кредитів ЕКТС

(30 годин лекцій, 30 годин практичних занять)

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Конкурентоспроможність потенціалу підприємства	4
2	Методичний інструментарій оцінки потенціалу підприємства	4
3	Оцінка вартості нерухомого майна	4
4	Оцінка вартості машин і обладнання	4
5	Оцінка нематеріальних активів	4
6	Кадровий потенціал підприємства: формування та оцінка	6
7	Оцінка сукупного потенціалу підприємства (вартості бізнесу)	4
Разом		30

Програма підготовки бакалаврів у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» зі спеціальності 051 «Економіка»

«Потенціал і розвиток підприємства»

150 годин / 5 кредитів ЕКТС

(30 годин лекцій, 30 годин практичних занять)

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Класифікація видових проявів потенціалу підприємства, його характерні риси	6
2	Основні фактори й передумови розвитку потенціалу підприємства	6
3	Діалектика розвитку потенціалу підприємства та підходи до управління ним	6
4	Закономірності формування та розвитку потенціалу підприємства	6
5	Стратегічний аналіз конкурентоспроможності потенціалу підприємства	6
6	Принципи оцінки потенціалу підприємства	6
7	Основні методичні підходи до оцінки вартості потенціалу підприємства	6
8	Особливості нерухомого майна як об'єкта оцінки	6
9	Особливості оцінки техніко-технологічного потенціалу підприємства	6
10	Особливості оцінки вартості нематеріальних активів	6
11	Майнові методи оцінки вартості бізнесу потенціалу підприємства	6
12	Основні методи аналізу бізнесу з метою оцінки його вартості	6
13	Особливості оцінки потенціалу підприємства для моніторингу поточних можливостей	6
14	Реструктуризація підприємств як основа їх економічного зростання	6
15	Етапи визначення резервів розвитку підприємства	6
Разом		90

Програма підготовки бакалаврів у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» зі спеціальності 051 «Економіка»

«Потенціал і розвиток підприємства»

150 годин / 5 кредитів ЕКТС

(30 годин лекцій, 30 годин практичних занять)

Завдання для поточного та підсумкового контролю

Контрольні питання до 1-го модуля

1. Охарактеризуйте потенціал підприємства як економічну категорію. Які його характерні риси?
2. Чому за певних умов господарювання потенціал ототожнювався з виробничою потужністю підприємства, його розміром?
3. Чому ресурсна концепція потенціалу є найбільш поширеною? Чи можна трактувати потенціал підприємства виключно як систему ресурсів, що має забезпечити досягнення певних цілей? Чому?
4. Які складові повинні включатися до моделі потенціалу підприємства? Чому?
5. В чому полягає сутність результатної концепції потенціалу підприємства?
6. За якими ознаками можна класифікувати видові прояви потенціалу підприємства?
7. Чому ринковий потенціал прийнято вважати зовнішнім?
8. Чи можна вважати величину потенціалу підприємства еквівалентною сумі потенціалів його бізнес-одиниць? Чому?
9. Що означає поліструктурність потенціалу підприємства? Які його елементи можна вважати поліструктурними?

10. Які блоки визначають блочно-модульну структуру потенціалу підприємства? Чому?

11. Які існують підходи до визначення складу ресурсного потенціалу?

12. Назвіть основні модулі системи управління. Які основні їхні завдання стосовно формування потенціалу підприємства?

13. Які складові діяльності персоналу підприємства задіяні у створенні його потенціалу?

14. За яким принципом в межах функціональної структуризації потенціалу виділяють об'єктну та суб'єктну його складові?

15. Чому доцільно окремо розглядати виробничий потенціал і потенціал відтворення; інноваційний та науково-технічний?

16. Чому доречно потенціал підприємства розглядати як відкриту економічну систему?

17. Що означає властивість цілісності системи стосовно і потенціалу підприємства?

18. Як діє закон синергії в процесі реалізації потенціалу підприємства?

19. Що означає парето - ефективність потенціалу підприємства?

20. Чи пов'язана здатність потенціалу до розвитку із його властивістю взаємодії та взаємозалежності із зовнішнім середовищем? Чому?

21. Поясніть на прикладі прояв властивості альтернативності елементів потенціалу підприємства в процесі його формування.

22. Охарактеризуйте механізм застосування системного підходу в процесі формування потенціалу підприємства.

23. Чому за сучасних умов зростає значення вивчення маркетингового, інноваційного і організаційного складників у формуванні та розвитку потенціалу підприємств?

24. В чому полягає відмінність відтворювального підходу від інноваційного?

25. Який з підходів до формування потенціалу підприємства найбільш орієнтований на робітників та прояв їхніх здібностей? Чому цей підхід

набуває особливої актуальності за сучасних умов господарювання?

26. Охарактеризуйте вплив суспільно-політичних факторів на формування потенціалу відкритого акціонерного товариства в енергетичній галузі.

Контрольні питання до 2-го модуля

1. Охарактеризуйте вплив умов конкуренції на ринку обладнання на формування потенціалу невеликого приватного підприємства з виробництва пакувальних матеріалів.

2. Якою може бути реакція керівництва підприємства на впровадження нових технологічних розробок з боку конкурентів з метою захисту існуючої конкурентної позиції? Які можливі варіанти?

3. Назвіть основні передумови формування та розвитку потенціалу підприємства. Поясніть ієрархію їхнього визначення.

4. Обґрунтуйте взаємозв'язок категорій «риннок», «конкуренція», «конкурентоспроможність».

5. Дайте визначення поняття «конкурентоспроможність потенціалу підприємства». Наведіть приклади підприємств, що знаходяться на різних рівнях конкурентоспроможності потенціалу.

6. Які конкурентні сили діють на будь-якому ринку та зумовлюють силу конкуренції в галузі?

7. Охарактеризуйте конкурентну ситуацію в різних галузях вітчизняної економіки за сучасних умов.

8. Назвіть основні два типи конкурентних переваг. Чому зазвичай вони не поєднуються для забезпечення більш міцної конкурентної позиції?

9. Охарактеризуйте чинники утримання конкурентної переваги за М. Портером. Наведіть приклади.

10. Що таке ключові чинники успіху у галузі? Назвіть основні з них за елементами потенціалу підприємства.

11. З яких етапів складається процедура оцінювання конкурентоспроможності об'єкта?

12. Які існують методи оцінки конкурентоспроможності? В чому їхні переваги та недоліки?

13. Що таке стратегічний аналіз конкурентоспроможності потенціалу підприємства? В чому полягає його мета та завдання?

14. Назвіть основні методи стратегічного аналізу. Який з них застосовується виключно для характеристики впливу зовнішнього економічного середовища? З чим пов'язана необхідність його застосування?

15. Охарактеризуйте зміст етапів застосування SWOT- аналізу.

16. Що таке сильні і слабкі сторони, можливості та загрози?

17. Який з методів стратегічного аналізу найбільш орієнтований на задоволення вимог споживачів? Чому виникла необхідність його розробки?

18. Основу якого методу стратегічного аналізу становить аналіз впливу розробленої стратегії на прибутковість підприємства?

19. Що таке профіль об'єкта? Які характеристики його описують?

20. Як формується матриця «привабливість галузі конкурентоспроможність підприємства»? Назвіть рекомендовані стратегії для підприємства, що діє на ринку середньої привабливості та має низький рівень конкурентоспроможності потенціалу.

21. В чому полягає суть процесу оцінки потенціалу підприємства? Які системи вимірювання зазвичай для цього застосовують?

22. Чому вартісна оцінка підприємства об'єктивно характеризує рівень розвитку його потенціалу?

23. Які властивості й особливості підприємства як товару?

24. Які причини обумовили активізацію оцінної діяльності в Україні?

25. З яких етапів складається процес оцінки вартості об'єкта власності? Чи регламентується цей процес нормативно-правовими актами? Чому?

26. Назвіть випадки, за умов яких оцінка вартості є обов'язковою згідно з законодавством України?

27. Чому доцільно оцінювати вартість бізнесу позичальника в процесі визначення його кредитоспроможності?

28. Як можуть вплинути результати оцінки вартості підприємства на прийняття рішень щодо підвищення ефективності поточного управління?
29. Що таке вартість? Чому вона має велику кількість модифікацій?
30. За яких умов можливе визначення ринкової вартості об'єкта оцінки?
31. Що таке споживча вартість? Чи може вона дорівнювати ринковій?
32. Що таке інвестиційна вартість? Чому вона відрізняється від ринкової?
33. Яка вартість визначається, якщо покупець має особливі родинні інтереси, що спонукають його на придбання об'єкта за ціною, вищою за середньоринкову на подібне майно?
34. Чим відрізняється вартість відтворення та вартість заміщення?
35. Які умови визначення вартості в користуванні? Які види вартості можна вважати вартістю в користуванні? Чому?
36. Охарактеризуйте принципи, що пов'язані з уявленням власника про об'єкт оцінки.
37. Як впливають принципи внеску та граничної продуктивності на визначення вартості об'єкта?
38. Чому надлишковий прибуток стимулює руйнівну конкуренцію та зменшує вартість об'єкту оцінки, що діє на такому ринку?
39. Чому в процесі оцінки потенціалу підприємства виникає необхідність урахування зміни вартості грошей у часі?
40. Які функції складного відсотка використовуються в оціночній практиці?
41. Який зв'язок існує між функціями складного процента?
42. В чому полягає сутність методів доходного підходу? На якому принципі вони ґрунтуються?
43. Що таке ставка дисконту?
44. Охарактеризуйте залежність методів розрахунку ставки дисконту від типу грошового потоку, який використовується як база оцінки.

45.Що таке ставка капіталізації? Чим вона відрізняється від ставки дисконту і в яких випадках використовується?

46.В чому полягає сутність порівняльного підходу до оцінки вартості об'єкта власності? На застосуванні якого принципу він базується?

47.За яких умов доцільно використання порівняльного підходу?

48.Які базові положення майнового підходу до оцінки вартості об'єкта власності?

49.В яких випадках доцільне застосування методів майнового підходу?

Контрольні питання до 3-го модуля

1. Які вимоги висовуються до інформаційної бази створюваної в процесі оцінки?

2. Що входить до складу нерухомого майна підприємства? Назвіть особливості нерухомості, які слід враховувати в процесі її оцінки.

3. Чому виникає необхідність державного регулювання діяльності, пов'язаної з оцінкою землі?

4. В яких випадках використовуються нормативна та експертна грошова оцінка земельних ділянок?

5. Охарактеризуйте методичні підходи, що застосовуються в процесі оцінки земельних ділянок.

6. Які фактори впливають на вартість земельної ділянки?

7. В якому разі доцільно застосування методів доходного підходу в процесі оцінки будівель і споруд?

8. Що таке чистий операційний дохід від експлуатації нерухомості?

9. Які елементи включають до складу операційних витрат, пов'язаних з функціонуванням об'єкта нерухомості?

10. Що таке реверсія?

11. Назвіть елементи порівняння в процесі застосування методу зіставлення продажів щодо оцінки будівель та споруд.

12. З чим пов'язана необхідність внесення поправок до вартості об'єкта оцінки в процесі використання методів порівняльного підходу? Охарактеризуйте методи розрахунку поправок.

13. Що таке валовий рентний мультиплікатор?

14. В яких випадках доцільно застосування витратного підходу до оцінки вартості будівель і споруд?

15. Назвіть основні етапи витратного підходу до оцінки вартості будівель і споруд.

16. Охарактеризуйте види зносу, який слід враховувати в процесі оцінки вартості будівель та споруд?

17. Які відмінні особливості машин і обладнання як об'єктів оцінки?

18. За яких умов доцільно застосовувати оцінку «розсипом», «групову» та «системну» оцінку вартості машин і обладнання?

19. Назвіть види машин та обладнання за функціональним призначенням.

20. Чому в оцінній діяльності виділяють класифікацію машин і обладнання за стадією життєвого циклу?

21. Що таке стандартизоване та нестандартне обладнання?

22. За яких умов доцільно використовувати методи доходного підходу до оцінки машин?

23. Що таке вартість відновлення та вартість заміщення обладнання?

24. Охарактеризуйте основні методи витратного підходу до оцінки вартості машин і обладнання.

25. Які існують види зносу машин та обладнання?

26. Що є основною умовою застосування методів порівняльного підходу до оцінки вартості машин і обладнання?

27. Охарактеризуйте основні методи порівняльного підходу до оцінки вартості обладнання.

28. Що таке нематеріальні активи? Які їх основні властивості?

29. Які об'єкти виділяють у складі інтелектуальної власності?

30. З чим пов'язана необхідність урахування гудвілу у складі нематеріальних активів підприємства?
31. За якими ознаками класифікують нематеріальні активи?
32. Які об'єкти нематеріальних активів відносяться до відчужуваних?
33. В яких випадках виникає необхідність проведення ч вартісної оцінки нематеріальних активів?
34. Охарактеризуйте особливості вартісної оцінки нематеріальних активів.
35. В чому полягає зміст підготовчої роботи з організації оцінки нематеріальних активів?
36. Який підхід найбільш об'єктивно дозволяє визначити вартість франшизи?
37. Які існують методи доходного підходу за способом виділення економічного ефекту?
38. Охарактеризуйте основні джерела отримання економічного ефекту від використання нематеріального активу.
39. За яких умов доцільне застосування методу надлишкового прибутку щодо оцінки нематеріальних активів?
40. На якому припущенні ґрунтуються методи синтетичної побудови економічного ефекту?
41. В чому полягають особливості застосування методів витратного підходу щодо оцінки нематеріальних активів?
42. Чому існують певні обмеження щодо застосування порівняльного підходу до оцінки нематеріальних активів?
43. Яке місце займає кадровий потенціал в ієрархічній побудові сукупного потенціалу підприємства? Чому?
44. Охарактеризуйте основні складові кадрового потенціалу підприємства.
45. Які показники характеризують кадровий потенціал?
46. З яких причин відбувається зміна величини кадрового потенціалу?

47. Чи можливо кадровий потенціал розглядати як елемент нематеріальних активів підприємства? Чому?

48. Які проблеми виникають в процесі вартісної оцінки кадрового потенціалу? Чому?

49. В чому полягає сутність витратної концепції до оцінки вартості кадрового потенціалу підприємства?

50. Чи є вартість гудвілу еквівалентом вартості кадрового потенціалу підприємства? Чому?

51. Який підхід до оцінки кадрового потенціалу є найбільш об'єктивним для визначення вартості консалтингового бізнесу, ефективність якого цілком залежить від компетентності дій команди менеджерів?

52. Що таке кадровий аудит? З яких етапів він складається?

53. На які групи поділяється персонал підприємства в процесі кваліфікаційного тестування?

54. Охарактеризуйте зміст методів експертної оцінки вартості кадрового потенціалу підприємства.

55. Що таке метод „асесмент-центру”?

56. Які основні якості визначають рівень компетенції „вміння працювати в команді”?

57. Що характеризує ефективність використання кадрового потенціалу?

58. Які існують системи критеріальних показників оцінки ефективності роботи персоналу?

59. Охарактеризуйте особливості застосування традиційних підходів щодо оцінки вартості бізнесу?

60. Чому сукупна вартість майнового комплексу підприємства відрізняється від вартості підприємства в користуванні, що забезпечує отримання певного ефекту власникам?

61. Охарактеризуйте переваги та недоліки підходів з погляду оцінки вартості великого металургійного підприємства, дрібного підприємства роздрібною торгівлі, підприємства оборонної галузі.

62. За яких умов доцільно використання методів дисконтування грошових потоків для оцінки вартості підприємства?

63. Що таке «продовжена вартість»? Чому виникає необхідність в її оцінці?

64. Охарактеризуйте основні етапи застосування методів, оснований на дисконтуванні грошових потоків підприємства.

65. Які види грошових потоків використовуються в процесі оцінки вартості підприємства? Чим вони відрізняються?